

gosp. Dežman za zapisnikarja in gosp. Dimic za blagajnika.

— (Pod naslovom „zidanje realke“ in „olepšanje mesta“) je predzadni „Triglav“ dobro opominjal, naj bi se pri novih stavbah gledalo bolj na to, da se odstranijo v notranjem mestu veliki pregreški starodavnih zidarij, kakor da se lepša mesto od zunaj, kjer ga malokdo vidi. Mi bi tej želji izrekoma dostavili to, naj bi hranilnica, ki išče pripravnega prostora za realko, v prevdarek vzela pavovo nogo našega mesta: gostilnico „pri konjiču“ in ob enem gostilnico Novakovo. Gotovo bi bili večji stroški, al dosegla bi se dva namena: realka in pa — olepšanje mesta.

— (Prošnja.) Vnanje gospode ude čitalnice ljubljanske, kateri za letošnje leto še niso odrajtali letnega doneska, naj blagovolijo, ker se leto koncu bliža, zao-stalo plačilo društveni blagajnici izročiti.

Odbor čitalnični.

— (Očetje nemškega ljubljanskega gledišča) so se pa le spet s svojo „Barbaro Ubrikovo“ osramotili, ali kakor Nemeč pravi, blamirali strašno, kajti te dni so prinesli časniki novico, da sodnija v Krakovu ni našla nobene hudodelskega djanja v tem, da so, kakor so „Novice“ v svojem času povedale, nôro svojo tovaršico imele nune v svojem samostanu tako zavarovano, kakor mora biti zavarovan besen (divji) norec. Liberalizem nove ère — se vé, da je potreboval v svojo glorio kaj tacega, da bi se pred svetom svetil, češ, da milo skrbi za preganjane in mučene nune in minihe, — in kar mahoma so tako „nedolžno“ revo staknili v karmelitar-skem samostanu Krakovskem. Velika preiskava — hrup po vseh „liberalnih“ časnikih — in hajd tudi na gledišni oder ž njo, da si lačni pesnik zasluži par goldinarjev in da na gledišče pride nov kos nemške kulture. In se vé da kako bi ljubljanska „inteligencija“ mogla prestati brez — „21 let zazidane nune!“ In zdaj sodniki v Krakovu, katerih ne pači strast, rekli so, da nune niso se vkričile nikakoršnega hudodelstva. Tako „parturiunt montes et nascitur ridiculus mus“! Ker po takem „21 let zazidana nuna“ ne bode več ljudi tirala v ljubljansko nemško gledišče, utegne kmalu priti „Martin Luter“ na vrsto, kajti „Tagespošta“ že pripoveduje, da ga v Gradcu pričakujejo na oder, in Ljubljana iz Gradca jemlje rada, kar spada „zur Schule der Bildung“. Ako bi se pa ljublj. konsorciumu „Martin Luter“ še premalo interesanten zdel, izdeluje naš „Brencelj“ kakor v poslednjem svojem listu pripoveduje, strašne igre, da bodo poslušalcem v ložah in na parterji ne le lasje po koncu stopili, ampak tudi sapa jim zastala, po teh-le načrtih: „Urša Strboncelj“ ali mlada deklica, ktera je bila 200 let brez vse jedi zazidana. Opera v 3 aktih z volčjim tulenjem. — „Janez Klobasa“ ali pečen in kuhan odrtnik, kateri sam sebe peče in jé. — „Hinko Tolovajski“ ali grozovit razbojnik, kateri sné po 100 ljudi na dan s kožo in kocinami. — „Strašna prikazen v gradu Strašinskem“ ali 9999 strahov po 100 sežnjevisokih. — „Krvav prstan“ ali zaslužena kazen zarad odrtnije. Na koncu vsakega oddelka se jame prstan jokati in toči krvave solze. — „Capinov Jaka“ ali mučenec, kateri je bil 255 let naboden na vrhu cerkvenega stolpa (turna). „Špela Prèkvata“ ali deklica 3 leta stara, ktera je bila tako zazidana, da je stala 360 let na eni nogi. — „Stara copernica“ ali žena, ktera se bo odrla do kostí pred očmi gledalcev in potem zopet oblekla v posušeno in vstrojeno kožo.

— (Odgovor in avizo slav. vredništvu „Narod. Slov.“ na vprašanje v 139. listu). 10.000 gold., katerih „Novice“ od vlade dandanes še niso prejele, prepuščajo „Narodu“, da jih on namesti „Novic“ potegne, kajti iz poslednjih 4 vrstic njegove kritike v listu 104., kjer

vladi hvalo izrekuje za izdaje brošurice o „občnih državljanskih pravicah“, one očitno vidijo, da je „Narod“ to „debelo“ premijo veliko bolj zaslužil kakor „Novice“ sè svojo suhoparno opombo v 35. listu. Poleg te avizije „Novice“, ker imajo dispozicijsfond pod svojim ključem, še drugo debelino od 10.000 gold. zagotovljajo „Narodu“, ako dokaže, da „Novicam“ priložena brošurica v svojih 19 členih ni original, nego le prestava iz nemškega napisa „visocih vladnih krogov nove ère“, — in vrh tega „Narodu“ zagotovljamo še družih 10.000 gold. za to, da preveri svojega prijatla „Tagblatt“, da se je lagal, ko je v 200. listu pisal, da omenjena brošura je tako objektivno pisana, da bralec iz nje ne izvé, kaj da vlada prav za prav misli. Evo slavni „Narod“! 30.000 debelih forintov v subvencijo za prihodnje leto.

— (Juri s pušo) je v poslednjem svojem listu proti „Novicam“ dal muhi in komarju „zedinjeno Slovenijo“ zagovarjati. Ker se stare „Novice“ ne vkvarjajo z muhami, komarji in družimi tacimi mladimi mrčesi, prepuščajo „Brenceljnu“, naj blagovoli „Jurja“ podučiti.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. Njih Veličanstvo cesar pride iz Turčije jutri v Trst. Srečno je dovršil dolgo in težavno potovanje. Presvitla cesarica mu gré v Trst naproti, od kodar se ona po morji podá v Jakin (Ankono) in od-todi v Rim. Tudi ministerstva predsednik grof Taaffe gré naproti cesarju in mu neki nese stolni govor v presojo, s katerim naj bi se odprl državni zbor dunajski 11. dan t. m. Kakor časniki pripovedujejo, ne bode neki nobene besede o premembi volilnega reda za državni zbor v cesarjevem govoru; ministra Giskra in Herbst bota že za to skrbela, da jima kak poslanec to ljubav izkaže in direktne volitve prinese pred zbor kot neobhodno potrebo, da se Avstrija reši pogube! Warrensova „Wochenschrift“ pa ministrom vse kaj drugega svetuje ter pravi, naj bi za blagor državni odgovorni ministri stopili pred Njih Veličanstvo in rekli: po decemberski ustavi ne moremo pomiriti vseh avstrijskih narodov, tedaj je treba premembe njene popolnoma. Pač dober svét to — al ministrom Giskri, Herbstu, Hasnerju ostane le klic vpijočega v puščavi.

— Dolgo in željno pričakovana dr. Fischhofova knjiga „Oesterreich und die Bürgschaften seines Bestandes“ (Avstrija in poročstva njenega obstanka) pride te dni na svitlo. Radovedni tudi mi pričakujemo te knjige, kajti Fischhof je federalist in njegova beseda ni prazen glas.

— „Zukunft“ v svojem 272. listu pripoveduje, da blizo 500 slovanskih študentov je na dunajskem vseučilišču in razsvitljeno ministerstvo nauka jim celih 8 ur na teden dovoli nauka v materinskem jeziku, in sicer uči prof. Miklošič vsak teden 5 ur staroslovenščino, prof. Šembera pa 3 ure česko slovnico. Je li to „vseučilišče“ take države, ki šteje največ slovanskega naroda?!

— Pasji davek je na Dunaji letos znesel čistega dohodka 68.000 gold.

— (Vžitnine, to je davka od povžitih reči lansko leto) so v celem cesarstvu (brez Dalmacije) pobrali 55 milijonov 141.930 gold. (predlanskem le 51 milijonov), in sicer v našem delu cesarstva (Cislajtani) 42 milijonov 472.950 gold., na Ogorskem 12 milijonov 589.316 gold., v Vojaški granici 79.664 gold. Pobiral se je ta davek povsod od vina, mošta, piva, žganja, klavne živine in sladkora iz pese narejenega; razun tega se je vžitnina na Dunaji, v Peštu in Budi, Požunu, v Pragi, Lincu, Brni, Levovu, Krakovu, Gradcu,

Ljubljani, Trstu pobirali tudi od moke, kruha, mjila (žajfe), olja, sveč, živinske krme in zidarskega gradiva. — Od žganja se je nabralo čez 12 milijonov gold., od vina in mošta (vinskega in sadnega) čez 5, od piva (ola) čez 16, od mesa čez 5, od sladkora (cukra) čez 9, od drugih reči pa čez 4 milijone. — Pivarnic (olarij) je bilo lansko leto v našem delu cesarstva (Cislajtani) 2518, na Ogerskem 323, v Vojaški granici 31; — vžitina od piva se je memo predlanskega leta pomnožila za 963.930 gold.; skuhali so piva v celem cesarstvu lani 13 milijonov 838.844 veder. Žganja so naredili lani 10 milijonov 788.649 veder. Fabrik, ki iz pese delajo sladkor, je bilo lani 151 (12 več memo predlanskega); na Češkem in Moravskem jih je največ, ondi 77, tukaj 36. — Na Dunaji so lani vžitine pobrali za 7 milijonov 264.973 gold., v Pragi 1 milijon 276.349 gold., v Gradcu 596.441 gold., v Brni 498.280 gold., v Lincu 165.163 gold., v Ljubljani 149.215 gold., v Trstu 763.859 gold., na Štajarskem brez Gradca 1 milijon 275.269 gold., na Koroškem 369.414 gold., na Kranjskem brez Ljubljane 358.528, na Primorskem brez Trsta 298.358 gold., na Hrvaškem in v Slavoniji 146.201 gold. itd.

Iz Dalmacije. Krvavi boj je pri kraji! — al ne, da bi bila armada zadušila upor (punt), ampak tepena v gornjih krajih Kotorskega okraja se je vmaknila iz vseh kotov nazaj in začasno ustavila boj. General Auersperg je komaj ubežal Kotorcem, da ga niso vjeli, vzeli pa so mu in krdelu njegovemu vso hrano, in še celo skrinjo, kjer je imel zemljevid Kotorskega okraja in družega pisanja več. Ker je vreme tudi zelo neugodno, pravijo, da armada opusti za zdaj dalje bojevanje, katero bi le še več nesrečo napravilo, in da namesti vojskovodje Auersperga, ki si ni zaslužil lavrovega venca, pride general Rodić; druge novice pa pravijo, da je zdaj ministerstvo vendar do tega spoznanja prišlo, da pošlje civilnega komisarja v Dalmacijo, da dožene mirno spravo s Kotorci, ki so vsigdar zvesti bili svojemu cesarju in so še dandanes, pa se tudi spuntali ne bi bili, ako bi bila birokracija vedela drugače se vesti kakor se je veda!

Ogersko. V državnem zboru so bile stavljene tri interpelacije zavoljo dalmatinskih bojnih zadev. — Prvo je stavil grof Zihl in vprašal, ali so se vspešne naprave naredile, da se varuje veljava cele države in vojske v Dalmaciji, ker dozdej dalmatinske zmešnjave niso poravnane. — Drugo vprašanje je stavil magjarske levice poslanec Vuković (Magjar). On je tirjal, naj se ogerski regimenti ne pošiljajo in ne mešajo v dalmatinsko zadevo, ki ni ogerska; on misli, da ni prav, ko se morejo ogerski vojaki boriti za spolnovanje tujih postav. Če se bodo ogerski vojaki v Dalmaciji proti Jugoslovanom rabili, bodo ti Ogre sovražili. Toraj Vuković vpraša, kaj je in bo ogerska vlada storila, da se pokličejo ogerski vojaki iz Dalmacije domú. — Tretjo interpelacijo je stavil vrli Srb dr. Miletič, kateri vpraša, če je ministru znano, ali je cesar v svoji nepričujočnosti dal poveljniku pravico obešati itd. — Nemški in vladni magjarski listi se hudujejo nad obema poslednjima interpelacijama, da moralično upor podpirate. — Razen tega je Miletič v ogerskem državnem zboru stavil dva nasveta. Prvi tirja dobrotno neutralnost za turške kristjane; drugi pa zahteva, naj se vojaška granica cela in precej provincijalizira, ne kos za kosom.

Iz Bavarskega. Volitve za državni zbor so končane. „Liberalci“ so se nadjali zmage gotove, al padli so, zmogli so volilci, katerim je za vero še kaj mar.

Ministri liberalci hočejo zdaj, kakor se poštenjakom spodobi, odstopiti; al kralj jih neki neče razpustiti.

Francosko. Iz Pariza. Komaj se je cesar Napoleon nekoliko odkrižal sitne svoje telesne bolezni, ga že mori nova skrb dušna; državni zbor se je začel, in po novih volitvah so prišli nekteri grozno hudi nasprotniki Napoleonovi in njegove vlade kot poslanci v državni zbor. Pričakovati je tedaj hudih borb v zboru.

Rusko. — Rusovska vlada obrača svoje delovanje zdaj najbolj na to, da se delajo železnice. Železnica iz Krivkova v Odeso je bila 7. oktobra, železnica od Azovskega morja v Konstantinov pa v sredi oktobra za vožnjo gotova; 15. novembra se je pa več družih železnic odprlo. Pravijo, da še le potem, ko bode Rusija imela železnic na vse dele svetá, bode začela svojo politično akcijo.

Iz Rima. — Cerkveni zbor se začne 8. dne t. m. in bode v cerkvi sv. Petra; udeležilo se bode cerkvenega zbora, kterega že ni bilo 300 let, 35 kardinalov, ki niso škofje, 925 kardinalov-škofov, patriarhov, velikih škofov, 29 opatov, 32 glavarjev duhovskih redov, — v vsem skupaj tedaj 1017 očetov, ki imajo pravico posvetovanja in glasovanja. — Zraven teh bode pri zboru opravilo imelo 100 papeževih bogoslovcev, 50 uradnikov, dvorstvo papeževo in 124 prelatov di fiocchetti.

Iz Turčije. — Na zadnje se bota turški sultan in egiptovski namestni kralj Izmael paša vendar prav za res sprla. Namestni kralj se s amosvojnega obnaša in turški vladi ni pokoren. Vladni turški časnik „Turquie“ piše: „Potrpežljivost turške vlade je pri kraji; vprašanje je — pravi — ali Izmael paša, ki vendar nič družega ni kakor deželni glavar (guverner), hoče iz Egipta Tunis stvariti? Vlada ga bo morala odstaviti, in če to ne bi šlo z lepo, moralo bi se zgoditi s silo vojske.“ Menda se bo sultan vendar dvakrat premislil, predno vojsko pošlje v Egipt, kajti nevarno je — z ognjem igrati se; kmalu najde kaka druga vlada vzrok, da se vstopi na stran namestnega kralja egiptovskega, in Turčije bode konec, ktera le zarad tega še živi, ker velike evropske vlade ne véjo, kako bi se delile v zapuščino turško. Beustova mešetarska politika s turško vlado je tedaj spet pri tléh.

Žitna cena

v Kranji 28. novembra 1869.

Vagán pšenice 5 fl. 60. — rži 3 fl. 40. — ječmena — fl. —. — ovsa 2 fl. 20. — soršice 3 fl. —. — ajde 3 fl. —. — prosa 2 fl. 80. — krompirja 1 fl. 50. — fižola 3 fl. 52.

Žitna cena

v Ljubljani 27. novembra 1869.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 90 — banaške 5 fl. 50. — turšice 3 fl. —. — soršice 3 fl. 26. — rži 2 fl. 90. — ječmena 2 fl. 60. — prosa 2 fl. 70. — ajde 2 fl. 80. — ovsa 1 fl. 80 — Krompir 1 fl. 60.

Kursi na Dunaji 30. novembra.

5% metaliki 59 fl. 80 kr. Ažijo srebra 123 fl. 25 kr.
Narodno posojilo 69 fl. 5 kr. Cekini 5 fl. 89 kr.

Loterijne srečke:

V Gradcu } 20. nov. 1869: 15. 66. 42. 17. 53.
na Dunaji } 2. 17. 75. 20. 4.
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 4. decembra.